

Szabó József

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

640.24

Szerző:

„Jó Budavár magas

Cím:

tornyán

Forrás:

az érckakas csikorog

Magyar Nemzet

élesen...

(Hely)

1957. 12. 01.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Személy

Helyszám

1957

A HALASZBÁSTYA kupaalakú tornyaira és csipkézett erkélyeire ilyenkor, tél küszöbén, már hiába sűnnek ünnepestéken a szikrázó fényes szórók s a hatalmas ívlámpák. Üresen kongó árkádok csöndjében világítanak. Legfeljebb néha-néha bukkan fel egy-egy magányos kései hazatérő, aki hármásával kaptat a lépcsőfokokon, hogy minél hamarabb otthonába érjen, a cserépkályha melegéhez. A bástya mögötti elkerített külön birodalomban, a tatarozott Mátyás-templom környékén is mély a csönd. A kőcsiszolók, akik két éven át fodrozták és csipkézték egyik legszebb műemlékünket, a Schulek Frigyes tervezte, múlt században újjáépített homlokzatot s a csodálatos tornyot, alkonyat szállítával már elvonulnak innét. Azt mondják a Vár lakói, hogy útjuk az Országház utca felé vezet. A jól végzett napi munka után lehörpintik a maguk csengődi rizlingadagját a kedvelt pinceborozóban s békésen eszélének, hogy másnap újra kezdjék a kopácsolást és vésőmunkát, megindítsák a csiszológépeket és szépítsenek, építsenek, mint a Vár többi más helyén is a tatarozó munkások. Kétféle arculata van a Várnak, ez itt a vélemény, a csipős szelek magasságában, a hallgatag esté-

ben. Nappal hangos, lármás a *mindenütt folyó újjáépítés szapora zajától.* Az estének viszont külön romantikája van. Nem éppen a bennszülöttek s a Várban már otthonossá vált új lakók, a rompalotákból otthont teremtett dolgozó emberek élnek romantikus életet. A Várnak, mint ez ősidők óta divatos, vannak lakói és vannak szerelmesei, Nemcsak párocskák, hanem verbéli különlegességet, régít, romantikust és a völgy sajátosságaitól eltérő valamit kedvelő emberek is.

A NAPPAL AZ IDEGEN-FORGALOMÉ. Az Ikarusgyár büszkeségei kapaszkodnak zúgva a Hunyadi János út felől. Fényképező, masinás külföldi vendégek állnak meg a romverte Várszínház, s a már tető alatt levő Sándorpalota előtt. Merészen ugrálnak egyik romról a másikra, hogy az ősi Budavártól hazavitt emlékkártya minél élesebbre sikerüljön a filmtéker-csen.

Szorgalmasan betűznék az 1740 körül épült egykori budai Városháza mögötti Vastagh György-féle lovasszobrot — ha a betűket le nem marta volna az időtálló kőtalapzatról nem az idő, hanem haszontalan emberek félreértelmezett rézgyűjtő szenvedélye. Pedig a inokány Hadik óbester megérdemelné, már csak harci

erényeiért is, hogy neve viszszerkerüljön a talapzatra. És lefényképezik az ötszázötvenedik éve felé ballagó magyar cukrászat szülőotthonát, a híres-neves *Ruszwurm-házat.* Elég baj, hogy a megörökítendő fényképre ilyen cég-tábla kerül:

Alapítva: 1827!

A VÁR-KEDVELŐK és a régiek, akik kutattak már pest-budai emlékekben, jobban tudják a valóságot: A *Ruszwurm-ház egyidős a magyar ostyasütéssel; 1960-ban pontosan ötszázötven éves lesz.* Kövei is bizonyítanak e dátum mellett. Most sietve építik újjá, hogy a nagy jubileumra, amikor cukrásziparunk bemutatja régmúltját és jelenjét, az ostyasütéstől kezdve a csodálatos csokoládékrém keveréséig, visszaköltzhessék ide a felújított és kedves cukrászda. Merj két év óta az öreg *Tárnok utcában* hivalkodik kovácsoltvas lámpáival, szálkás feliratú gótikus címtáblájával, hangulatos, boltíves szobáival és cseresznyefa bútoráival, a régi régi alapító okmányával és német, francia, s magyar nyelvű kínálkozó italkülönlegességeivel, no meg a faragott pultról tarka színekben pompázó marcipánjaival, tortaszetejével s

általában mindenfajta finom édességgel.

AZ EST HANGULATA a vendégeké, a Vár utcáinak vándoraié. Olyan legendák járnak a Ruszwurm-ban, hogy rég megdőlt már az a közmondás, mely szerint házasságok az éjszán kötődnek! Itt úgy módosítják: Jó házasságok csak a Ruszwurm-cukrászdában szülehetnek. Mellettünk cseveg egy párocska. Áthallatszó szavaikból valóban úgy tetszik, hogy a módosított közmondásnak van némi igazsága. De itt beszéli meg az esti családi kártyacsata részleteit a nyugalmazott kereskedelmi akadémiai nyelvtanár és társasága és itt kér tanácsot a Vár lakóinak kedvelt háziorvosától kintő reumájának gyógyítására a nyugdíjas pénzügyminisztériumi portás is. A diákok, akik új szímfoltot jelentenek a Várban, csapatosan sétálgatnak. Természetesen nem zavarja őket a dudorászó, csipős szél, s a hegyek felől áramló téli hideg sem. Az egykori pénzügyminisztérium, mely most otthona sok száz egyetemistának, házizenekar próbáitól, rádiómuzsikától, esti tánczenétől hangos. A diákok pedig vacsoraközi szünetben a *Bástyasétányon*, a *Táncsics Mihály utcán* s a *Fortuna utcában* romantikáznak.

A FEHÉR GALAMB, a *»Pest-Buda«*, a *Várborozópince* és a *Bécsikapu-eszpresszó* pedig tele van pestiekkel. A lapályról érkeztek ide aranyló májgaluska-levesre és fazékban főtt tejfölös töltött káposztára, »jó asszony módra« készített borjűflekenre, borkóstolóra és halk budai zongoraszóra.

Gyere, ülj kedves mellém, mielőtt még elmennél...

Az érzélgős dal idefönt a szerző zongorajátékától még varázslatosabb lesz, mint három emelettel lejjebb, a zajos budai kávéházban. A borsos áron mért konyakok és dupla feketék, meg a Ruszwurm-ból hozott sütemények, úgy látszik, izesebbek, ha romantikus környezetben, csipkefüggönyös ablak mögött fogyasztják a vendégek.

A Várborozó különlegessége talán nem is annyira a bor hamisítatlan íze, mint inkább az, hogy kissé tisztátalan abroszra ömlik a csordultig telt pohárból a füredi és arácsi bor, vagy hogy lent, a pince mélyén kecskelábu asztalok mellett állhat a vendég és a hordából eredetiben kóstolhat valódi bort. És szemét függesztheti arra a két ódivatú vívókardra, mely egymásra keresztbe fektetve függ a szurokszínű falon.

Régiség, múlt, elmúlt korok divatja, időt álló építkezése, koppantós kapuk mögül elővillanó gótikus ülőfülkék... Es hangos, pezsdülő újjáépü-

lés a négy »vezér-utcában«, gazdát cserélt paloták tájékan. Kinek ne támadna kedve időnként idezarándokolni régít nézni és mégis a jelennek örülni...

Szabó József